

ZÁPISNICA
z 9. zasadania Okrúhleho stola Rusínov Slovenska

Dátum konania: 18. január 2014

Miesto konania: Prešov

Prítomní účastníci: Podľa prezenčnej listiny

Program zasadania:

1. Registrácia účastníkov – členov OSRS
2. Rokovanie s poslancami zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja
3. Kontrola úloh a záverov z 8. Zasadania OSRS
4. Prerokovanie pripomienok k materiálu „Štvrtá správa o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike“
5. Rokovanie o návrhu Programu rozvoja rusínskej národnostnej menšiny podľa jednotlivých oblastí:
  - a. Legislatíva
  - b. Obce a samosprávy
6. Informácia o riešení otázky SNM-MUK vo Svidníku
7. Schválenie návrhu členov nominovaných do komisií Zastupiteľstva PSK
8. Rôzne
9. Záver

K bodu č. 1 – Registrácia účastníkov

Po zaregistrovaní účastníkov je Zasadanie OSRS uznášaniaschopné, prítomných je 34 hlasov z celkového počtu 47. Zasadanie OSRS schválilo program rokovania.

K bodu č. 2 – Rokovanie s poslancami zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja

Predseda OSRS A. Duleba predstavil prítomných poslancov PSK: Stanislav Kahanec, Ján Holinka, Eduard Vokál a Peter Krajňák ml.

P. Krajňák ml. konštatoval, že členmi Komisie pre kultúru a národnostné menšiny Zastupiteľstva PSK môžu byť aj neposlanci a odporučil, aby do nej bol nominovaný aj zástupca rusínskych organizácií.

A. Duleba predstavil požiadavky Rusínov na PSK, ktoré OSRS schválil v máji 2013. Dôraz položil najmä na programovú požiadavku, tj. aby bol na úrovni PSK vypracovaný program rozvoja rusínskej národnostnej menšiny v podmienkach VÚC PSK so zameraním na rozvoj kultúry Rusínov, používanie rusínskeho jazyka, vzdelávanie v rusínskom jazyku a sociálno-ekonomický rozvoj rusínskych obcí.

I. Bandurič poukázal na nevyhovujúci stav priestorov, v ktorých pôsobí Divadlo A. Duchnoviča (DAD) a konštatoval, že bývalá budova Divadla J. Záborského by mohla slúžiť pre potreby DAD.

J. Kaliňák informoval o stretnutí s riaditeľmi škôl vo Svidníku, výsledkom ktorého je iniciatíva oslovit' žiakov základných škôl pri otvorení nového školského roka prostredníctvom školských rozhlasov v rusínskom jazyku.

P. Medvid' navrhol otvoriť na úrovni PSK diskusiu o zriadení rusínskej strednej školy, alebo aspoň o implementovaní rusínskych tried na už existujúce stredné školy.

M. Sekerák konštatoval, že spôsob financovania obcí podľa počtu obyvateľov nie je v prospech rozvoja malých obcí, taktiež zmena spôsobu financovania základných škôl by mohla zachrániť malotriedne školy, ktorým momentálne hrozí zánik.

P. Krajňák st. podporil návrh, aby na rokovanie Komisie pre kultúru a národnostné menšiny Zastupiteľstva PSK bol prizývaný aj zástupca OSRS.

V diskusiách ďalej vystúpili M. Mňahončák, M. Pilip, I. Bandurič, J. Kaliňák, P. Medvid', M. Sekerák, P. Krajňák st.,

E. Vokál, J. Holinka, S. Kahanec a P. Krajňák ml. reagovali na návrhy prednesené počas diskusie. Prítomní poslanci vyjadrili súhlas s potrebou, aby do programu rozvoja PSK bola zahrnutá aj otázka národnostných menšín. Taktiež členom OSRS odporučili, aby navrhli svojich zástupcov do vybraných komisií Zastupiteľstva PSK, nakoľko z jedenástich komisií je v deviatich možné členstvo aj neposlancov. Taktiež navrhli, že podobné stretnutie poslancov PSK a OSRS by sa mohlo uskutočniť po prvom roku ich mandátu za účelom zhodnotenia dosiahnutých cieľov.

K bodu č. 3 – Kontrola úloh a záverov z 8. Zasadania OSRS

Záver 1/8: OSRS poveruje A. Ligu spracovať návrh listu pre Radu Európy, aby sa zaoberala otázkou menšinovej samosprávy a otázkou rovnosti financovania národnostnej kultúry.

Vid' nižšie bod 4.

Záver 2/8: OSRS poveruje P. Medvid'a spracovať návrh listu pre rektora Prešovskej univerzity, dekanov Gréckokatolíckej bobosloveckej fakulty a Pravoslávnej bobosloveckej fakulty, Gréckokatolícke arcibiskupstvo a Prešovské pravoslávne arcibiskupstvo, v ktorom OSRS požiadava o zavedenie výučby rusínskeho jazyka na oboch bobosloveckých fakultách Prešovskej univerzity.

P. Medvid' zašle návrh listu A. Dulebovi. Vid' nižšie úlohu č. 1/9.

Záver 3/8: OSRS poveruje J. Kaliňáka skompletizovať zoznam odborníkov odporúčaných do komisie SNM pre posúdenie etnického pôvodu artefaktov v Múzeu ukrajinskej kultúry vo Svidníku.

Vid' nižšie bod 6.

Záver 4/8: OSRS poveruje V. Gerku skompletizovať návrh pripomienok k návrhu Stratégie štátnej politiky SR pre mládež na roky 2014-2021.

16. januára 2014 bolo otvorené pripomienkové konanie. Vid' závery 1/9.

Záver 5/8: OSRS schvaľuje vyhlásenie o Karpatskej lži.

Text je pripravený a bude doplnená požiadavka o zmenu zákona o priestupkoch.

J. Kaliňák navrhol predniesť túto požiadavku aj na stretnutí s ministrom vnútra SR.

A. Liga pripravil list ministrovi vnútra so žiadosťou o zriadenie nápravy vo veci OZ ZRUSR. V prípade nevyhovenia žiadosti bude podaný návrh na súd. A. Liga pošle návrh listu na pripomienkovanie členom OSRS. Vid' nižšie úlohu č. 2/9.

P. Krajňák st. navrhol doplniť text žiadosti o nápravu v súvislosti s prehlásením o Karpatskej lži. Vid' záver 2/9.

Záver 6/8: OSRS nesúhlasí s návrhom Výboru pre národnostné menšiny Rady vlády SR, podľa ktorého by mala každá národnostná menšina jedného zástupcu vo Výbore, nakoľko neodráža početnosť príslušníkov jednotlivých národnostných menšín.

J. Lipinský informoval o aktuálnom stave s tým, že po rokovaní Výboru 30.1.2014 bude zvažované spracovanie ďalšieho stanoviska OSRS. Vid' nižšie úlohu č. 3/9.

K bodu č. 4 – Prerokovanie pripomienok k materiálu „Štvrtá správa o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike“

Pripomienky k správe zaslali písomne A. Duleba a J. Kaliňák, ústne predniesol I. Bandurič, návrhy zašle A. Ligovi.

A. Duleba navrhol zahrnúť do pripomienok otázku nepomeru financovania kultúry jednotlivých národností na obyvateľa, otázku pozitívnej diskriminácie v oblasti národnostného školstva a žiadať mimoriadne opatrenia, nakoľko rámcový dohovor podpísal štát, avšak zriaďovateľom základných a stredných škôl je samospráva. Taktiež navrhol poukázať, že situácia rusínskej nár. menšiny sa zhoršuje aj v oblasti médií, tj. národnostného vysielania, ako aj poukázať na problémy Rusínov žijúcich na Ukrajine a požiadať o pomoc cezhraničnej spolupráci.

M. Semančík navrhol zahrnúť aj konštatovanie, že nie je zákon o národnostných menšinách.

J. Kaliňák navrhol doplniť do stanoviska aj skutočnosť, že rusínske kultúrne dedičstvo v SNM-MUK vo Svidníku je prezentované ako dedičstvo ukrajinskej kultúry, tiež skutočnosť, že protirusínske aktivity ZRUSR sú financované štátom.

V diskusií ďalej vystúpili P. Dupkanič, P. Krajňák st., P. Medviď, M. Prejsa., M. Sidor.

Vid' závery 3/9.

K bodu č. 5 – Rokovanie o návrhu Programu rozvoja rusínskej národnostnej menšiny podľa jednotlivých oblastí:

a) Legislatíva

A. Liga zaslal podklad z Okrúhleho stola Maďarov o návrhu fungovania samosprávy národnostných menšín v SR.

A. Duleba konštatoval, že na rozdiel od maďarského návrhu, Rusíni potrebujú riešiť menšinovú samosprávu na centrálnej úrovni a na úrovni samosprávneho kraja (napr. jeden zástupca). Zároveň prenos kompetencií sociálno-ekonomického rozvoja na menšinovú samosprávu je nepriechodné.

I. Bandurič vyjadril nesúhlas s niektorými maďarskými návrhmi v súvislosti s menšinovou samosprávou. Nesúhlasí so zavádzaním menšinovej samosprávy, nakoľko to považuje za rozbíjanie štátnosti. Navrhol skôr zabezpečiť, aby na ústredných orgánoch štátnej správy (ministerstvách) boli dosadzovaní rusínski pracovníci.

P. Medviď konštatoval, že menšinová samospráva v Maďarsku alebo Srbsku neohrozuje štátnosť.

V diskusií ďalej vystúpili J. Kaliňák, M. Sekerák, P. Krajňák st., P. Dupkanič., M. Pilip, O. Glosíkova.

Je potrebné spracovať návrh modelu menšinovej samosprávy. Vid' závery 4/9.

b) Obce a samosprávy

D. Galandová predstavila podkladový materiál do programu rozvoja rusínskej nár. menšiny za oblasť samosprávy.

P. Jurčišin navrhol obrátiť sa písomne na farský úrad v Rudlove vo veci zabránenia asanácii fary, ktorý je rodným domom A. I. Dobrianskeho.

J. Kaliňák navrhol napísať list Pamiatkovému úradu SR o zápis fary do pamiatkového fondu.

V diskusií vystúpili M. Pilip, M. Prejsa, J. Kaliňák, I. Bandurič. Vid' závery č. 5/9.

D. Galandová navrhla ponechať predložený materiál na pripomienkovanie členom OSRS, vid' nižšie úlohu č. 5/9.

K bodu č. 6 - Informácia o riešení otázky MUK vo Svidníku

J. Kaliňák informoval o odpovedi GR SNM k požiadavke na poskytnutie zoznamu zbierkového fondu SNM-MUK vo Svidníku.

O. Glosíkova konštatovala, že SNM má záujem riešiť túto problematiku a podporila spôsob riešenia tejto otázky prostredníctvom vedeckého skúmania etnického pôvodu zbierok.

I. Bandurič a **A. Kaputa** navrhli reagovať na list GR SNM písomne Ministerstvu kultúry SR a požiadať ho o stretnutie.

M. Mňahončák konštatoval, že štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí SR Peter Burian podpísal v Kyjeve memorandum o tom, že Slovenská republika zachová SNM-MUK vo Svidníku.

V diskusii ďalej vystúpili P. Medvid', M. Semančík, M. Mňahončák, M. Stronček.

Zasadanie OSRS hlasovaním v pomere 30 za, 2 proti a 2 sa zdržali rozhodlo o oslovení ministra kultúry SR, vid' závery č. 6/9.

K bodu č. 7 - Schválenie návrhu členov nominovaných do komisií Zastupiteľstva PSK

OSRS poveruje M. Pilipa rozoslať členom OSRS zoznam komisií zastupiteľstva PSK. Členovia OSRS zašlú svoje návrhy na zástupcov OSRS. Vid' závery č. 7/9.

K bodu č. 8 - Rôzne

M. Pilip nastolil otázku, či je potrebné zakúpiť samostatnú doménu OSRS, alebo či stránku OSRS ponechať na súčasnej doméne pilip.sk. Taktiež navrhol, aby bol zavedený ročný príspevok na náklady súvisiace s fungovaním OSRS ako je nákup nápojov, ktoré zabezpečuje M. Mňahončák, alebo náklady na tlač dokumentácie, poštovné a ročné platby za doménu, ktorá je vo výške cca 33€.

Členovia OSRS navrhli, aby bola stránka ponechaná na súčasnej doméne, zároveň sa zhodli na platení ročného príspevku v dobrovoľnej výške. Vid' závery 8/9.

M. Stronček informoval o termíne ďalšieho rusínskeho festivalu vo Svidníku, ktorý je plánovaný na 24. mája 2014, a aby sa v ten deň uskutočnilo slávnostné zasadanie OSRS vo Svidníku tak, ako to bolo v roku 2013.

G. Beskyd informoval o stave riešenia otázky Ruského domu v Prešove.

ZÁVERY:

1. OSRS poveruje V. Gerku zaslať pripomienky k návrhu Stratégie štátnej politiky SR pre mládež na roky 2014-2020 prostredníctvom elektronického formulára.
2. OSRS poveruje JUDr. Petra Krajňáka pripraviť doplnujúci text žiadosti o nápravu v súvislosti s prehlásením o Karpatskej lži a zaslať Petrovi Medvid'ovi ako podkladový materiál.

3. OSRS poveruje A. Ligu spracovať návrh listu ohľadne Štvrtej správy o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike a zaslať na pripomienkovanie členom OSRS v termíne do 5.2.2014.
4. OSRS poveruje A. Ligu spracovať návrh modelu menšinovej samosprávy.
5. OSRS poveruje I. Banduriča J. Kaliňáka pripraviť návrh listu adresovaného Pamiatkovému úradu SR s návrhom na zápis fary, ktorá je rodným domom A. I. Dobrianskeho do zoznamu pamiatkového fondu SR (na vedomie Matici Slovenskej a Gréckokatolíckemu arcibiskupstvu v Prešove). M. Prejsa overí, či bola Gréckokatolíckemu arcibiskupstvu v Prešove podaná žiadosť o asanáciu alebo odkúpenie tejto budovy.
6. OSRS poveruje I. Banduriča a J. Kaliňáka spracovať návrh listu Ministerstvu kultúry SR ako reakciu na list GR SNM č. SNM-R/3262/2014-100 zo dňa 9.1.2014, s požiadavkou o stretnutie s ministrom kultúry SR. Návrh listu zašlú členom OSRS na pripomienkovanie v termíne do 22.1.2014. List bude odoslaný z úrovne OSRS
7. OSRS poveruje M. Pilipa rozoslať členom OSRS zoznam komisií zastupiteľstva PSK. Členovia OSRS zašlú svoje návrhy na zástupcov OSRS v týchto komisiách do 24.1.2014
8. OSRS schvaľuje dobrovoľný ročný príspevok.

ÚLOHY:

1. P. Medviď zašle návrh listu rektorovi PU v súvislosti so zavedením výučby rusínskeho jazyka na oboch bohosloveckých fakultách A Dulebovi.

Plní: P. Medviď, A. Duleba
Termín: neodkladne

2. Zaslať členom na pripomienkovanie návrh listu ministrovi vnútra SR o zriadení nápravy vo veci OZ ZRUSR.

Plní: A. Liga
Termín: po skompletizovaní listu

3. J. Lipinský a J. Kaliňák pripraví návrh stanoviska OSRS v súvislosti s návrhom Výboru pre národnostné menšiny Rady vlády SR, podľa ktorého by mala mať každá národnostná menšina jedného zástupcu vo Výbore.

Plní: J. Lipinský, J. Kaliňák
Termín: po 30.1.2014

4. Zaslať pripomienky A. Ligovi k materiálu „Štvrtá správa o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike“

Plní: Členovia OSRS
Termín: do 22.1.2014

5. Zaslť pripomienky D. Galandovej k podkladovému materiálu do programu rozvoja rusínskej nár. menšiny za oblasť samosprávy.

Plní: Členovia OSRS
Termín: do 31.1.2014

Zapísal: Milan Pilip, tajomník OSRS

V Prešove dňa 18. januára 2014